

PASTORALA
SFÂNTULUI SINOD AL BISERICII ORTODOXE ROMÂNE
LA DUMINICA ORTODOXIEI DIN ANUL DOMNULUI 2015

Dreapta credință și dreapta făptuire
în urcușul duhovnicesc al Postului Sfintelor Paști

PREACUVIOSULUI CIN MONAHAL, PREACUCERNICULUI CLER
ȘI PREAIUBIȚILOR CREDINCIOȘI DIN CUPRINSUL PATRIARHIEI ROMÂNE,

Har, milă și pace de la Dumnezeu Tatăl, Fiul și Sfântul Duh,
iar de la noi părintești binecuvântări!

Preacuvioși și Preacucernici Părinți,
lubiți credincioși și credincioase,

După mai bine de un secol de mari tulburări în Sfânta Biserică, produse de adversarii sfintelor icoane, Sinodul de la Constantinopol din anul 843, convocat de binecredincioasa împărăteasă Teodora și de patriarhul Metodie al Constantinopolului, a adus pacea și liniștea prin reconfirmarea hotărârilor tuturor celor șapte sinoade ecumenice, inclusiv a dogmei cinstirii icoanelor, formulată, potrivit Sfintei Scripturi și practicii dintotdeauna a Bisericii, la cel de al VII-lea Sinod Ecumenic, de la Constantinopol (787). Întrucât, fiecare dintre ereziile condamnate cu acel prilej contesta un aspect sau altul al mântuirii câștigate prin întruparea Fiului lui Dumnezeu, iar erezia iconoclastă avea ca ținută însăși iconomia mântuirii în ansamblul ei, restabilirea cultului icoanelor nu a reprezentat o victorie izolată, ci triumful întregii Ortodoxii.

Deoarece „catastrofa iconoclasmului a necesitat un efort de rezistență considerabil, reunirea tuturor forțelor Bisericii, sângele martirilor și al mărturisitorilor ei, experiența și înțelepciunea Părinților apărători ai icoanelor, credința de neclintit a poporului dreptcredincios”¹, în amintirea acestora și pentru sărbătorirea triumfului dreptei credințe asupra tuturor ereziilor, începând cu data de 11 martie 843, neîntrerupt, în prima duminică a Postului Sfintelor Paști, Biserica Ortodoxă de pretutindeni prăznuiește, an de an, Duminica Ortodoxiei, intonând împreună cu imnograful: „Cinstea icoanei se înalță la chipul cel dintâi [...]. Pentru aceasta cu dragoste cinstim icoanele Mântuitorului Hristos și ale tuturor sfinților; ca, sub îndrumarea lor, să nu mai fim supuși niciodată necredinței”².

Manifestare văzută a ceea ce nu se poate vedea, icoana nu există prin ea însăși. Ea este mijlocul prin care suntem conduși spre alte persoane, este un obiect sfânt care arată prezența personală a Mântuitorului Iisus Hristos, a

¹ Leonid Uspensky, *Teologia icoanei în Biserica Ortodoxă*, Ed. Anastasia, București 1994, p. 99.

² Stihira a IV-a de la „Doamne, strigat-am ...”, Vecernia Mică, Duminica întâi a Sfântului și Marelui Post, *Triodul*, EIBMBO, București, 2010, p. 206.

Maicii Domnului și a sfinților, așa cum s-a afirmat la Sinodul de la Constantinopol din anul 869: „Icoana ne anunță și ne face prezent ceea ce Evanghelia ne spune prin cuvânt”³.

Icoana este o memorie vizuală și o reprezentare a realității istorice a Mântuitorului Iisus Hristos întrupat, a Maicii Domnului și a sfinților, o imagine sau un chip al acestora și niciodată în Biserica noastră nu s-a confundat icoana cu însăși dumnezeirea. „Creștinii nu cinstesc icoanele ca pe niște dumnezei și nici prin închinarea la ele nu se depărtează de închinarea adevăratului Dumnezeu. Dimpotrivă, prin ele ei sunt îndreptați spre Dumnezeu, rugându-i pe sfinții zugrăviți în ele ca să mijlocească pentru ei la Domnul”⁴.

Iubiți fii și fiice duhovnicești,

Din perspectiva învățaturii de credință, reprezentarea lui Dumnezeu în formele artei iconografice a devenit posibilă datorită realității întrupării Fiului lui Dumnezeu: „Ce era de la început, ce am auzit, ce am văzut cu ochii noștri, ce am privit și mâinile noastre au pipăit despre Cuvântul vieții, - și Viața s-a arătat și am văzut-o și mărturisim și vă vestim Viața de veci, care era la Tatăl și s-a arătat nouă -, ce am văzut și am auzit, vă vestim și vouă, ca și voi să aveți împărtășire cu noi. Iar împărtășirea noastră este cu Tatăl și cu Fiul Său, Iisus Hristos” (1 Ioan 1, 1-3). Prezența cu Trupul a Fiului lui Dumnezeu în lume, prin întruparea Sa, este suprema descoperire a lui Dumnezeu, pentru că în Hristos „locuiește, trupește, toată plinătatea dumnezeirii” (Coloseni 2, 9).

Icoanele mărturisesc împreună cu Evanghelia taina întrupării Cuvântului veșnic al lui Dumnezeu: „Si Cuvântul S-a făcut trup și S-a sălășluit între noi și am văzut slava Lui, slavă ca a Unuia-Născut din Tatăl, plin de har și de adevăr” (Ioan 1, 14). Din perspectiva teologiei patristice, sintetizată în chip admirabil de Sfântul Ioan Damaschin, înomenirea Fiului și Cuvântului lui Dumnezeu constituie principalul temei al cinstirii icoanelor. Sfântul Ioan Damaschin spune că: „Nu greșim atunci când facem icoana Dumnezeului Care S-a întrupat, Care S-a arătat pe pământ în trup și a locuit printre oameni, Care a luat, din pricina bunătății Lui nespuse, firea, materialitatea, forma și culoarea trupului”⁵.

Prin întruparea Sa, Mântuitorul Iisus Hristos ne-a dat posibilitatea și dreptul să-I pictăm icoana. Nu este vorba despre o reprezentare a chipului naturii sau ființei divine, deoarece aceasta este una spirituală, ci numai o reprezentare după formele felurite în care Dumnezeu sau sfinții îngeri s-au arătat în lume. În icoană, Domnul Iisus Hristos este prezent ca Dumnezeu-Om, după cum, în mod înțelept, ne învață Sfântul Ioan Damaschin: „Zugrăvesc pe Dumnezeul nevăzut, nu ca nevăzut, ci ca pe unul Care S-a făcut văzut pentru noi prin participarea la trup și sânge. Nu zugrăvesc dumnezeirea nevăzută, ci zugrăvesc trupul văzut al lui Dumnezeu; căci dacă este cu neputință să se zugrăvească sufletul, cu cât mai mult Dumnezeu, Care a dat sufletului imaterialitatea”⁶.

³ Apud Michel Quenot, *Icoana, fereastră spre absolut*, Ed. Enciclopedică, București, 1993, p. 57.

⁴ Pr. prof. Ene Braniște, *Teologia icoanelor*, în Rev. „Studii Teologice”, nr. 3-4/1952, p. 180-181.

⁵ Sfântul Ioan Damaschin, *Cele trei tratate contra iconoclaștilor*, III, 2, traducere Pr. Dumitru Fecioru, EIBMBOR, București, 1998, p. 123.

⁶ *Ibidem*, p. 41.

Sfintele icoane sunt pentru noi, creștinii, adevărate „ferestre spre cer” prin care noi privim spre Dumnezeu și spre lumea nevăzută și prin care El privește spre noi cu dragoste și cu bunătate. Prin ele noi primim bucuria vederii duhovnicești, vederea cerurilor deschise promise de Mântuitorul chiar în Evanghelia zilei de astăzi: „De acum veți vedea cerul deschizându-se” (Ioan 1, 51). Deschiderea cerurilor arată posibilitatea omului de a cunoaște pe Dumnezeu și de a dobândi sfințenia, prin harul Duhului Sfânt, și de a realiza tot mai mult asemănarea cu Dumnezeu.

Icoana luminează calea omului spre desăvârșirea duhovnicească prin sfințirea propriei noastre vieți: de la chipul lui Dumnezeu, descoperit nouă prin har, spre o asemănare tot mai mare cu El, prin puterea și lucrarea Duhului Sfânt. Asemănarea cu Dumnezeu este cu puțință după cum o dovedește mulțimea sfinților reprezentați în icoane, care sunt, cu adevărat, *icoane ale sfințeniei lui Dumnezeu*, prin har, împlinind porunca dumnezeiască: „Sfințiți-vă și veți fi sfinți, că Eu, Domnul Dumnezeuul vostru, sfânt sunt” (Levitic 11, 44).

Sfintele icoane ne înfățișează atât smerenia, cât și slava Domnului nostru Iisus Hristos. De pildă, icoana Nașterii Sale ni-L prezintă în smerenia Lui, ca Prunc în peșteră, iar icoana Învierii ni-L înfățișează ca Biruitor asupra morții, plin de lumină și slavă veșnică. Sfintele icoane sunt o parte din memoria vie a ceea ce a făcut Hristos pe pământ pentru mântuirea noastră, dar și o vedere profetică a venirii Sale viitoare pe norii cerului, când cei aleși „Îi vor vedea fața, și numele Lui va fi pe frunțile lor” (Apocalipsa 22,4).

În această prezență a Mântuitorului Hristos Cel răstignit, înviat și înălțat întru slavă, înconjurat de sfinții Săi, *icoana ne pregătește pentru participarea la viața de comuniune a Bisericii, devenind mijloc de comunicare a credinței, de întâlnire a credincioșilor în Liturghia Euharistică pentru a se împărtăși cu Cinstitul Său Trup și Preasfântul Său Sânge*. De aceea, înainte de a ne împărtăși, sărutăm sfintele icoane, pregustând întâlnirea cu Hristos, Care a zis: „Pe cel ce vine la Mine nu-l voi scoate afară” (Ioan 6, 37).

Iubiți frați și surori în Domnul,

Îndepărtarea omului de Dumnezeu și izolarea sa de semenii îl conduc către materialism pătimăș și consumism fără măsură ca moduri de trăire, alterând viața spirituală a omului, care trebuie să aibă, mereu, ca model de viață iubirea smerită a Preasfintei Treimi. Stăruirea în *dreapta credință* (ortodoxia) și în *dreapta faptuire* (ortopraxia) sunt principalele condiții de creștere duhovnicească a omului, de *creștere în asemănarea cu Dumnezeu cel Sfânt și Bun*. Credința omului este strâns legată de făptuirea binelui, adică, întrucât avem dreapta credință trebuie să o și mărturisim neconținut prin dreapta viețuire și prin faptele bune.

Faptele bune reprezintă cea mai sigură și sănătoasă manifestare a dreptei credințe. Credința se exprimă, se întărește și se arată semenilor prin fapte: Credința – spune Sfântul Apostol Iacov – „dacă nu are fapte, e moartă în ea însăși” (Iacov 2, 17). Iar Sfântul Ioan Gură de Aur, mare dascăl al Bisericii, comemorat în chip deosebit anul acesta de către Biserica noastră, completează aceste cuvinte

spunând că: „De vreme ce faptele exprimă credința, credința adevărește faptele”⁷. Dragostea față de semenul nostru se arată mai ales prin faptele bune, care sunt rod al credinței „lucrătoare prin iubire” (Galateni 5, 6), iar măsura credinței noastre se dovedește prin faptele iubirii aproapelui, după cum ne învață același Sfânt Apostol Iacov: „Îți voi arăta din faptele mele credința mea” (Iacov 2, 18).

Anul acesta, 2015, proclamat de Sfântul Sinod ca „Anul omagial al misiunii parohiei și mănăstirii azi”, constituie pentru noi un prilej de a spori în lucrarea noastră misionară, ca persoane vii ale Trupului lui Hristos, adică ale Bisericii. Astfel, creștinul nu poate fi o persoană izolată, ci este chemat să trăiască în comuniune tot mai intensă cu semenii săi, după modelul Preasfintei Treimi: „Ca toți să fie una, după cum Tu, Părinte, întru Mine și Eu întru Tine, așa și aceștia în Noi să fie una” (Ioan 17, 21).

Pentru a împlini misiunea la care suntem chemați, avem nevoie de comuniune și unitate deplină în comunitatea bisericească manifestată sub ambele ei forme: parohia și mănăstirea, acolo unde se lucrează luminarea, sfințirea și mântuirea credincioșilor. Este, deci, nevoie să înțelegem faptul că trăim în Hristos, cu adevărat, doar atunci când suntem în comuniune și unitate cu ceilalți, când suntem împreună-lucrători în lume iubind și slujind pe semenii noștri. Atunci când un ucenic l-a întrebat pe Avva Pimen cum poate evita osândirea aproapelui, acesta a răspuns: „Noi și frații noștri suntem două icoane. Când omul ia seama la sine și se defăimează, fratele este prețuit cum se cuvine; când însă omul se crede bun, găsește că fratele este rău”⁸. Doar printr-o cunoaștere și recunoaștere a limitelor proprii ajungem la prețuirea reală a aproapelui nostru. În acest sens, milostenia, adică iubirea semenilor, este o lucrare fundamentală a *Ortopraxiei* (dreptei făptuiri) și devine mărturie și întrupare a *Ortodoxiei* (dreptei credințe). În semenul nostru trebuie să Îl vedem mereu pe Hristos și, de aceea, fiecare om este pentru noi o icoană vie și concretă a lui Hristos, Dumnezeu adevărat și Om adevărat: „Hristos a devenit o persoană omenească, una singură și reală, și rămâne așa în vecii vecilor, ca un frate între ceilalți oameni. El veghează la respectarea fraților Săi, pe care așa de mult i-a iubit, încât S-a făcut ca unul dintre ei”⁹, spune Părintele Dumitru Stăniloae.

În mâna întinsă a aproapelui trebuie să vedem mereu mâna veșnic întinsă a lui Hristos către noi. Mâna săracului care cere se întâlnește cu mâna lui Hristos din noi care oferă. După învățătura Bisericii noastre, omul este doar un chivernisitor al bunurilor aflate la dispoziția lui și nu un stăpân al acestora: „Toată darea cea bună și tot darul desăvârșit de sus este, pogorându-se de la Părintele luminilor” (Iacov 1, 17). Toate câte nu sunt absolut necesare omului, sunt de prisos, după cum ne învață Sfântul Ioan Gură de Aur că: „De prisos este tot ce e mai mult decât ce e de trebuință. Când, dar, și fără aceasta putem petrece în sănătate

⁷ Sfântul Ioan Gură de Aur, *Cuvânt la Nașterea Domnului*, în *Cuvântări la Praznice împărătești*, traducere de Pr. D. Fecioru, col. „Izvoarele Ortodoxiei”, vol. 5, Tipografia cărților bisericești, București, 1942, p. 10.

⁸ Avva Pimen, 148, în *Patericul sau Apoftegmele Părinților din pustiu*, Ed. Polirom, Iași, 2003, p. 291.

⁹ Pr. prof. Dumitru Stăniloae, *Suprema valorificare a semenului*, în vol. „Cultură și duhovnicie”, col. *Opere complete III*, Ed. BASILICA, București, 2012, p. 99.

și cuviință, e de prisos tot ce se mai adaugă”¹⁰. De altfel, după cum accentua și scriitorul bisericesc din veacul al III-lea, Clement Alexandrinul, bogat este nu cel care are mult, ci cel care dăruiește la rândul său, deoarece „este bogat nu cel ce are și păstrează, ci cel ce dă; iar pe omul fericit îl arată datul, nu păstratul”¹¹.

Nu trebuie să ne lăsăm conduși de duhul timpurilor în care trăim, unde egoismul individualist, satisfacerea poftelor de suflet păgubitoare și izolarea de semenul nostru sunt false căi de viețuire care îl conduc pe om nu spre adevărata bunăstare, ci către eșecul său ca ființă comunitară, încetând de a mai vedea lumea ca dar al lui Dumnezeu, ce trebuie împărțit cu aproapele spre a împlini Evanghelia, după cum îndeamnă Sfântul Apostol Pavel: „Purtați-vă sarcinile unii altora și așa veți împlini legea lui Hristos” (Galateni 6, 2). Remediul pentru depășirea acestor false moduri de viețuire, egoistă, îl reprezintă efortul comun de eliberare de patima lăcomiei și de dobândire a vederii prezenței lui Hristos în aproapele nostru, spre a trăi cu adevărat taina Bisericii ca trup tainic al lui Hristos.

Dreptmăritori creștini,

Biserica noastră este permanent receptivă la problemele societății și oferă creștinului soluții concrete spre desăvârșirea sa duhovnicească, dar și spre asigurarea celor necesare vieții, ca suport necesar pentru creșterea sa duhovnicească. În acest sens, trebuie să redescoperim, mai întâi, vocația noastră de misionari, de mărturisitori și de vestitori ai iubirii Mântuitorului Iisus Hristos și prin apărarea dreptei credințe a Bisericii noastre în fața tuturor atacurilor din societatea contemporană secularizată și fragmentată.

Trăim, astăzi, vremuri în care trebuie să devenim tot mai sensibili la suferința aproapelui nostru, în care Hristos Însuși suferă. Să înțelegem că este important ca învățătura de credință, deprinsă de timpuriu, în familie, și de pe băncile școlii, la ora de Religie, să o transpunem în faptele milei trupești. Să luăm aminte la iubirea lui Hristos pentru om și să nu fim nepăsători la suferința aproapelui nostru îndurerat, flămând și gol (cf. Matei 25, 35-46) pentru că, spune Părintele Dumitru Stăniloae: „Atât de mult ține Hristos ca fiecare din noi să respectăm și să iubim pe semenii noștri, încât aceasta va fi măsura după care vom fi judecați: «Adevărat zic vouă: Întrucât ați făcut unuia dintr-acești frați ai Mei preamici, Mie Mi-ați făcut»” (Matei 25, 40)¹².

După cum se cunoaște deja, Biserica noastră și-a extins activitățile sale social-caritative și filantropice în folosul celor nevoiași și bolnavi, a continuat acțiunea de ajutorare a parohiilor sărace din țară și din diaspora, și, atunci când a fost nevoie, a intervenit pentru sprijinirea familiilor care au avut de suferit de pe urma calamităților naturale, inundațiilor sau alunecărilor de teren, așa cum s-a văzut și în anul 2014. Toate aceste activități sunt realizate prin osteneala, dragostea și dărnicia

¹⁰ Sfântul Ioan Gură de Aur, *Omilie la II Corinteni*, 15, traducere de Arhiepiscopul Theodosie Ploșteanu, București, 1910, p. 195.

¹¹ Clement Alexandrinul, *Pedagogul*, III, VI, 35, 5, traducere de Pr. Dumitru Fecioru, în col. PSB, vol. 4, EIBMBOR, București, 1992, p. 326.

¹² Pr. prof. Dumitru Stăniloae, *art. cit.*, p.100.

fiecăruia dintre dumneavoastră pentru acești „frați preamici” (Matei 25, 40) ai Mântuitorului Iisus Hristos.

De aceea, cu dragoste părintească, îndemnăm pe toți slujitorii sfințelor noastre biserici, pe membrii consiliilor și comitetelor parohiale, dar și pe toți credincioșii ortodocși din parohii sau pelerini la sfințele mănăstiri ca, împreună, să continuăm, și în acest an, din această Duminică a Ortodoxiei până la sărbătoarea Bunei Vestiri, frumoasa tradiție a Bisericii noastre de a organiza o colectă în toate parohiile și mănăstirile din cuprinsul Patriarhiei Române pentru ajutorarea celor aflați în nevoi. Sumele din această colectă vor fi adunate în Fondul Central Misionar, prin care se va sprijini activitatea misionară, educativă și edilitară a parohiilor și mănăstirilor atât din țară, cât și din străinătate, în folosul Bisericii noastre Ortodoxe Române.

Ne rugăm ca Preamilostivul Dumnezeu să răsplătească milostenia tuturor celor “ce aduc daruri și fac bine în sfințele și întru tot cinstitele lui Dumnezeu biserici”¹³ pentru ca să sporim mai deplin în iubire față de Hristos și de semenii noștri, ajungând cu toții să ne închinăm Sfintei Învierii Sale, cu pace și bucurie.

Vă mulțumim pentru dărnicie, vă dorim mult spor în urcușul duhovnicesc al Postului Sfințelor Paști, și ne rugăm lui Dumnezeu să vă binecuvânteze:

Harul Domnului nostru Iisus Hristos și dragostea lui Dumnezeu Tatăl și împărtășirea Sfântului Duh să fie cu voi cu toți! Amin! (2 Corinteni 13, 13).

PREȘEDINTELE SFÂNTULUI SINOD AL BISERICII ORTODOXE ROMÂNE,

† DANIEL

Arhiepiscopul Bucureștilor,
Mitropolitul Munteniei și Dobrogei,
Locțiitorul tronului Cezareei Capadociei
și
Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române

† Teofan

Arhiepiscopul Iașilor
și Mitropolitul Moldovei
și Bucovinei

† Laurențiu

Arhiepiscopul Sibiului
și Mitropolitul Ardealului

† Andrei

Arhiepiscopul Vadului, Feleacului și
Clujului și Mitropolitul Clujului,
Maramureșului și Sălajului

† Irineu

Arhiepiscopul Craiovei
și Mitropolitul Olteniei

† Ioan

Arhiepiscopul Timișoarei
și Mitropolitul Banatului

† Petru

Arhiepiscopul Chișinăului,
Mitropolitul Basarabiei
și Exarh al Plaiurilor

¹³ Cf. *Liturghia Sfântului Ioan Gură de Aur*, în *Liturghier*, EIBMO, București, 2012, p. 151.

† Iosif

Arhiepiscopul Ortodox Român
al Europei Occidentale
și Mitropolitul Ortodox Român al
Europei Occidentale și Meridionale

† Nifon

Mitropolit onorific, Arhiepiscopul
Târgoviștei și Exarh Patriarhal

† Pimen

Arhiepiscopul Sucevei și Rădăuților

† Varsanufie

Arhiepiscopul Râmnicului

† Calinic

Arhiepiscopul Argeșului
și Muscelului

† Casian

Arhiepiscopul Dunării de Jos

† Nicolae

Arhiepiscopul Ortodox Român
al celor două Americi

† Corneliu

Episcopul Hușilor

† Sofronie

Episcopul Ortodox Român
al Oradiei

† Vincentiu

Episcopul Sloboziei și Călărașilor

† Galaction

Episcopul Alexandriei
și Teleormanului

† Sebastian

Episcopul Slatinei și Romanaților

† Serafim

Arhiepiscopul Ortodox Român
al Germaniei, Austriei
și Luxemburgului
și Mitropolitul Ortodox Român
al Germaniei, Europei Centrale
și de Nord

† Teodosie

Arhiepiscopul Tomisului

† Irineu

Arhiepiscopul Alba Iuliei

† Ioachim

Arhiepiscopul Romanului
și Bacăului

† Ciprian

Arhiepiscopul Buzăului și Vrancei

† Timotei

Arhiepiscopul Aradului

† Justinian

Arhiepiscop onorific,
Episcopul Ortodox Român
al Maramureșului și Sătmarului

† Lucian

Episcopul Caransebeșului

† Nicodim

Episcopul Severinului și Strehaiei

† Andrei

Episcopul Covasnei și Harghitei

† Ambrozie

Episcopul Giurgiului

† Visarion

Episcopul Tulcii

† Petroniu
Episcopul Sălajului

† Daniil
Episcop-loctiitor (administrator)
al Episcopiei Daciei Felix

† Mihail
Episcopul Ortodox Român
al Australiei și Noii Zeelande

† Timotei
Episcopul Ortodox Român
al Spaniei și Portugaliei

† Varlaam Ploieșteanul
Episcop-vicar patriarhal

† Timotei Prahoveanul
Episcop-vicar
al Arhiepiscopiei Bucureștilor

† VACANT
Episcop-vicar
al Arhiepiscopiei Sibiului

† Paisie Lugojeanul
Episcop-vicar
al Arhiepiscopiei Timișoarei

† Marc Nemțeanul
Episcop-vicar
al Arhiepiscopiei Ortodoxe Române
a Europei Occidentale

† Emilian Lovișteanul
Episcop-vicar
al Arhiepiscopiei Râmnicului

† Iustin Sigheteanul
Arhiepiscop-vicar al
Episcopiei Ortodoxe Române
a Maramureșului și Sătmărilor

† Gurie
Episcopul Devei și Hunedoarei

† Siluan
Episcopul Ortodox Român
al Ungariei

† Siluan
Episcopul Ortodox Român al Italiei

† Macarie
Episcopul Ortodox Român
al Europei de Nord

† Ieronim Sinaitul
Episcop-vicar patriarhal

† Calinic Botoșăneanul
Episcop-vicar
al Arhiepiscopiei Iașilor

† Vasile Someșeanul
Episcop-vicar
al Arhiepiscopiei Vadului,
Feleacului și Clujului

† Antonie de Orhei
Episcop-vicar
al Arhiepiscopiei Chișinăului

† Sofian Brașoveanul
Episcop-vicar al Arhiepiscopiei
Ortodoxe Române a Germaniei,
Austriei și Luxemburgului

† Ioan Casian de Vicina
Episcop-vicar al Arhiepiscopiei
Ortodoxe Române
a celor două Americi

† Ignatie Mureșeanul
Arhiepiscop-vicar al
Episcopiei Ortodoxe Române
a Spaniei și Portugaliei